

dr hab. inż. Bogdan MICHAILIUK, prof. ASzWoj.

Warszawa, 31.03.2025 r.

Katedra Bezpieczeństwa Powszechnego
Instytut Bezpieczeństwa Państwa
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego
Akademia Sztuki Wojennej

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Pani mgr. Karoliny KOŁDYS

na temat:

Bezpieczeństwo ekologiczne a przewóz towarów niebezpiecznych transportem drogowym

napisanej pod kierunkiem naukowym Promotora,

Pana prof. dr. hab. inż. Eugeniusza NOWAKA

w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej

Podstawa opracowania recenzji

Uchwała Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej nr 17/2024/2025
z dnia 3 lutego 2025 r.

W postępowaniu w sprawie nadania stopnia naukowego doktora w dziedzinie:
nauk społecznych

W dyscyplinie: nauki o bezpieczeństwie

Forma rozprawy: praca pisemna

Stwierdzenie spełnienia albo braku spełnienia przesłanki, o której mowa w art. 187 ust.

2. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, 1871, 1897) dotyczącej przedmiotu rozprawy:

- 1. Stwierdzenie spełnienia albo braku spełnienia oryginalnego rozwiązania problemu naukowego (ocena + uzasadnienie)**

Recenzowana rozprawa doktorska **spełnia wymogi oryginalnego rozwiązania problemu naukowego, ponieważ przedstawia koncepcję istotną z punktu widzenia aktualnych wyzwań i zagrożeń w środowisku bezpieczeństwa, tj. ważną inicjatywę w naukach o bezpieczeństwie**, w szczególności w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa ekologicznego. Dużo się mówi na temat wpływu zanieczyszczeń generowanych przez transport, ale mniej już odnośnie szkodliwości, jaka wiąże się z przewozem towarów niebezpiecznych transportem drogowym. Jest to tematyka niszowa, wymagająca specyficznej wiedzy, co tym bardziej podnosi rangę oryginalności recenzowanej rozprawy doktorskiej. Monitorowanie stanu środowiska pod kątem wpływu przewozu drogowego towarów niebezpiecznych oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania w tym zakresie stanowi istotne ogniwo w mitygowaniu ryzyk w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Dysertacja wskazuje również stan niewiedzy w naukach o bezpieczeństwie w zakresie określonym tytułem, w pewnych obszarach, których zaniedbanie może prowadzić do chaosu. Powyższa ocena wynika zasadniczo z dogłębnej analizy aktualnej sytuacji oraz wskazywanych uzasadnionych postulatów ukierunkowanych na minimalizację negatywnego wpływu przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne. Autorka słusznie wskazuje na zmiany w zakresie prawno-organizacyjnym oraz szkoleniowym, które – bez doskonalenia oraz traktowania z należytą powagą (czego wymaga specyfika przewozu) – mogą doprowadzić do poważnych zagrożeń dla środowiska naturalnego.

Biorąc pod uwagę powyższe, za zasadne uznać należy podjęcie wysiłku badawczego przez Panią mgr Karolinę KOŁDYS (Doktorantkę), skutkującego opracowaniem rozprawy doktorskiej nt. *Bezpieczeństwo ekologiczne a przewóz towarów niebezpiecznych transportem drogowym*, napisanej pod kierunkiem naukowym Promotora, Pana prof. dr. hab. Eugeniusza NOWAKA. Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska **stanowi indywidualny dorobek jej Autorki, mieszczący się w ramach nauk o bezpieczeństwie**. Dysertacja Pani mgr Karoliny KOŁDYS nt. *Bezpieczeństwo ekologiczne a przewóz towarów niebezpiecznych transportem drogowym* odpowiada warunkom określonym w przepisach powszechnie obowiązującego prawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, a tym samym spełnia wymogi rozprawy doktorskiej oraz może być przedmiotem publicznej obrony.

2. Stwierdzenie spełnienia albo braku spełnienia rozwiązania w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej (*ocena + uzasadnienie*)

Recenzowana rozprawa doktorska traktuje o bardzo ważnym i zawężonym (do specyficznej wiedzy) aspekcie, jakim jest drogowy przewóz towarów niebezpiecznych i jego wpływ na bezpieczeństwo ekologiczne.

Dynamika zmian we współczesnym świecie mocno dotyka środowiska bezpieczeństwa. Prężnemu rozwojowi towarzyszy przyrost zagrożeń – zarówno tych znanych, jak i nowych, wymagających wnikliwego zbadania i zminimalizowania negatywnych następstw. Wiele zagrożeń jest generowanych w obszarze przemieszczania się ludzi i towarów, będącego niezbędnym czynnikiem rozwoju, zatem nie mogącego się zatrzymać w swym trybie choćby na chwilę.

Drogowy transport towarów niebezpiecznych, poza emisjami spalin, stwarza realne a zarazem poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego powodowane przez przemieszczane ładunki. Uwolnienie (tj. wyciek, wysypanie, emisja do atmosfery) materiałów niebezpiecznych w czasie katastrofy w ruchu drogowym bądź innego zdarzenia drogowego może skutkować nie tylko epizodycznym, ale i długotrwałym przewlekłym, negatywnym oddziaływaniem na środowisko naturalne w sposób bezpośredni i pośredni.

Prawdopodobieństwo wystąpienia powyższych zagrożeń zależy przede wszystkim od organizacji przewozu towarów niebezpiecznych oraz sposobów manipulowania materiałami i przedmiotami, wykazującymi zagrożenie dla środowiska, w tym zwłaszcza środowiska wodnego. Jakikolwiek zagrożenie, niesie ryzyko wydłużenia transportu, co jest zjawiskiem niepożądanym zarówno dla społeczeństwa, jak i dla gospodarki. Ponadto, w czasie przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym, prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego, w tym szczególnie ich skala i szkodliwość, zależy od skuteczności ratownictwa ekologicznego prowadzonego w akcjach ratowniczych organizowanych po katastrofach w ruchu drogowym i innych zdarzeniach drogowych, w których uczestniczyły pojazdy przewożące materiały niebezpieczne. Według opinii Doktorantki, co należy uznać za słuszne, ważną rolę podczas ratownictwa ekologicznego mogą i powinni odgrywać organizatorzy i realizatorzy przewozu towarów niebezpiecznych.

Autorka recenzowanej dysertacji wzięła za cel wypełnienie luki związanej z losowością katastrof w ruchu drogowym i innych zdarzeń drogowych. Taki stan rzeczy powoduje bowiem, że nie wszystkie je można przewidzieć, a w związku z tym nie można również wyeliminować

wszelkich zagrożeń dla środowiska, których źródłem jest przewóz drogowy towarów niebezpiecznych. W takiej sytuacji jednak można i należy dążyć do ich minimalizacji. Autorkę dysertacji utwierdzają w tym przekonaniu również wnioski uzyskane z analizy krytycznej literatury przedmiotu. Literatura traktująca o bezpieczeństwie ekologicznym jest nieliczna i najczęściej ogranicza się do charakterystyki, podstawowych czynników wpływających na jego właściwy, tj. oczekiwany poziom. Natomiast brak jest pozycji literatury odnoszących się do wpływu przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne.

W toku procesu badawczego Kandydatka do stopnia Doktora skupiła swoje wysiłki przede wszystkim na transporcie drogowym towarów niebezpiecznych oraz ich wpływowi na bezpieczeństwo ekologiczne RP. Istotne miejsce zajmują wyeksponowane ograniczenia badawcze i wyłączenie pewnych kwestii spod procesu badawczego. M.in. jest to fakt, że w przedłożonej do recenzji dysertacji ograniczeniem jest to, że badania dotyczą tylko RP, nie rozpatrywano działań na rzecz bezpieczeństwa środowiska wodnego (z uwagi na istnienie dobrych praktyk i przepisów w tym zakresie) oraz przewozu towarów niebezpiecznych środkami transportu należącymi do Sił Zbrojnych RP i środkami transportu, za które są one odpowiedzialne.

Doktorantka, poprzez opracowanie koncepcji uwzględniającej:

1. zmiany przepisów prawa na rzecz ochrony środowiska naturalnego podczas przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym;
2. kierunki i sposoby organizacji przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym z uwzględnieniem działań proekologicznych;
3. kierunki i sposoby doskonalenia procesu szkolenia kierowców i osób uczestniczących w przewozie materiałów niebezpiecznych transportem drogowym

Powyższe pozwala na przyjęcie, że **ww. stwierdzenia dotyczą w całej rozciągłości spełnienia rozwiązania w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze społecznej.**

Reasumując, stwierdzam, że przedłożona do recenzji rozprawa doktorska **spełnia wymagania przesłanki, o której mowa w art. 187 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, 1871, 1897), dotyczącej przedmiotu niniejszej rozprawy.**

Stwierdzenie spełnienia albo braku spełnienia przesłanki, o której mowa w art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, 1871, 1897), dotyczącej prezentowania ogólnej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej:

- 1. Stwierdzenie posiadania albo braku posiadania ogólnej wiedzy teoretycznej Kandydatki w dyscyplinie albo dyscyplinach. Ocena wiedzy teoretycznej Kandydatki na podstawie treści pracy (*ocena + uzasadnienie*)**

Pani mgr Karolina KOŁDYS **posiada ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie naukowej nauk o bezpieczeństwie**. Doktorantka wie i rozumie, że bezpieczeństwo państwa i społeczeństwa w dużej mierze zależy od braku zagrożeń w sferze bezpieczeństwa ekologicznego, bezpieczeństwa w transporcie etc. Podobnie w zakresie bezpieczeństwa jednostkowego, lokalnego, państwa, bowiem wszystkie z wymienionych – bez względu na przyjęte kryterium podziału – są mocno zagrożone wykorzystaniem przeciwko człowiekowi, społeczności, ludzkości, czegoś, co pozostające poza ustawiczną kontrolą i nadzorem może rodzić zagrożenia z horyzontalnymi skutkami.

Ostatnie dekadę to głośnie wołanie o zachowania proekologiczne, o dbałość o planetę, której „nie odziedziczyliśmy po naszych rodzicach, lecz pożyczylismy ją od naszych dzieci”¹.

W świetle powyższego szczególnym zagrożeniem, a zarazem wyzwaniem (już) w drugim ćwierćwieczu XXI wieku w aspekcie bezpieczeństwa ekologicznego pozostaje wpływ drogowego transportu towarów niebezpiecznych na środowisko naturalne.

Doktorantka, na kanwie analizy i oceny dotychczasowej sytuacji, dostrzega wpływ drogowego transportu towarów niebezpiecznych na bezpieczeństwo ekologiczne. Zagrożenia zostały w sposób przystępny, transparentny przedstawione w rozdziale drugim dysertacji (podrozdział 2.2. wraz z Wnioskami). Z kolei ocenie wpływu przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne, Kandydatka do stopnia doktora, w sposób bardzo przejrzysty i wystarczający przybliżyła – kolejno – w podrozdziałach 3.2. i 3.3. Co istotne, we wnioskach wzmacnia przekaz płynący z refleksji w przedmiotowym obszarze.

¹ Chief Washakie, wódz plemienia ludu Shoshone.

Rozważania poświęcone czystej teorii (m.in. 2.1. *Współczesne postrzeganie bezpieczeństwa ekologicznego* czy 3.1. *Sposoby przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym i ich wpływ na zagrożenie środowiska naturalnego*) pokazują, jak swobodnie Doktorantka porusza się w przedmiotowym obszarze, co podkreśla **ugruntowaną wiedzę ogólną oraz wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie ww.**

2. Stwierdzenie posiadania albo braku posiadania umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Umiejętność ta zawiera się w kilku kompetencjach, których oceny zawarte są poniżej:

- **Stwierdzenie posiadania albo braku posiadania** umiejętności prawidłowego dostrzegania i identyfikowania problemu naukowego i uzasadniania jego istnienia (*ocena + uzasadnienie*)

Doktorantka **posiada umiejętność prawidłowego dostrzegania i identyfikowania problemu naukowego i uzasadniania jego istnienia**, bowiem zbadała, jak można ograniczyć negatywny wpływ przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne RP? Rozwiązanie zasadniczego problemu badawczego, ze względu na jego złożoność, wymagało jego konkretyzacji, tzn. uściślenia, poprzez rozpatrzenie wielu innych związanych z nim kwestii. W toku prowadzonych badań Kandydatka do stopnia doktora sformułowała szczegółowe problemy badawcze, których rozwiązanie stanowiło drogę do rozwiązania problemu głównego, a które wyrażone zostały w następujących – w ocenie recenzenta adekwatnie sformułowanych, pytaniach:

1. *Które materiały niebezpieczne stanowią największe zagrożenie dla środowiska naturalnego w RP oraz jakie są główne przyczyny zagrożeń bezpieczeństwa ekologicznego przez towary niebezpieczne przewożone transportem drogowym?*
2. *Jakie przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa ekologicznego planowane są obecnie w RP podczas organizacji przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym?*
3. *W jaki sposób można minimalizować zagrożenie bezpieczeństwa ekologicznego w RP podczas przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym?*

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że identyfikacji problemu naukowego towarzyszy uwzględnienie kontekstu aktualnych zmian w środowisku bezpieczeństwa państwa. Tak ukierunkowane podejście pozwala na postrzeganie problemu naukowego, istotnego z punktu

widzenia Doktorantki, w świetle toczących się zmian w ramach ewoluujących wyzwań i zagrożeń wynikających ze zmian w środowisku bezpieczeństwa.

Autorka dysertacji przyjęła, że negatywny wpływ przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne w RP można minimalizować przez systematyczną aktualizację przepisów prawa regulującego przewóz towarów niebezpiecznych transportem drogowym, które powinno spełniać światowe standardy w tym zakresie oraz wypracowywanie i wdrożenie „dobrych praktyk” odnoszących się do technik przewozu materiałów i przedmiotów niebezpiecznych oraz procedur organizacji ich przemieszczania, a także egzekwowania ich implementacji przez uczestników przewozu tych towarów.

- **Stwierdzenie posiadania albo braku posiadania** znajomości metod badawczych i umiejętności prawidłowego ich doboru i zastosowania (zrealizowania). *(ocena + uzasadnienie)*

Doktorantka **posiada znajomość metod badawczych, a także związanych z tym technik oraz wykorzystanych narzędzi badawczych**. Dzięki temu proces badawczy został przeprowadzony w sposób prawidłowy, nie budzący większych zastrzeżeń. Analiza i ocena metodologicznych aspektów przedłożonej do recenzji rozprawy pozwala ponadto na stwierdzenie, iż w procesie badawczym wykorzystano adekwatną literaturę dotyczącą badań bezpieczeństwa oraz poruszanej problematyki. Materiały źródłowe są zróżnicowane, co pozwala na stwierdzenie, że literatura tematu została poddana wystarczającej eksploracji. Podsumowując proces badawczy, ze wskazaniem na jego wiodące składowe, należy uznać, iż sformułowane w ramach metodologii problemy badawcze zostały rozwiązane, bowiem odpowiedziano na dedykowane temu pytania pomocnicze/ szczegółowe. Powyższe pozwoliło na osiągnięcie celu głównego. Na wyeksponowanie w tym miejscu zasługuje połączenie przez Kandydatkę do stopnia doktora metod teoretycznych z empirycznymi.

W grupie metod teoretycznych:

- *Metodę analizy* - z wyróżnieniem *analizy elementarnej, przyczynowej i krytycznej*, z różnym ich nasileniem stosownie do etapów wnikania w badaną problematykę. Była ona główną metodą w badaniu literatury przedmiotu oraz aktów prawnych. Stosowano ją podczas całego procesu badawczego. Wykorzystana była do identyfikacji wpływu przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne RP.

- *Metodę syntezy* (głównie syntezy przyczynowej), którą wykorzystano do łączenia wyodrębnionych elementów badanego problemu i formułowaniu wniosków i uogólnień.
- *Metodę indukcji i dedukcji* użyto, odpowiednio, do wnioskowania indukcyjnego i wnioskowania dedukcyjnego.

W grupie metod empirycznych:

- *Badanie opinii i sądów* użyto do uzyskania stanowiska niedostępnego w literaturze przedmiotu, od osób będących ekspertami w obszarze spedycji, którzy organizowali przewozy towarów niebezpiecznych transportem drogowym oraz z *doradcami ds. bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym*.

W metodzie tej zastosowano technikę wywiadu, a narzędziem był arkusz wywiadu. Zbieranie informacji dokonano stosując wywiad ustny, indywidualny i skategoryzowany. Konstrukcja arkusza wywiadu nie naruszała zasad ochrony danych osobowych, w związku z tym umożliwiła ekspertom wydanie opinii z zachowaniem ich interesów. W badaniu opinii i sądów zastosowano także technikę badawczą – ankietę, a narzędziem był kwestionariusz ankiety.

- *Metoda ankietowania* (ankietowa) miała charakter sondażowy i była narzędziem pomocniczym. Badania ankietowe przeprowadzono z *doradcami ds. bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym*. Sporządzono 103 ankiety, poprawnych odpowiedzi było 102 (jeden respondent nie posiadał ważnego świadectwa doradcy ds. bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym).
- *Metoda studium przypadku* umożliwiła poszukanie „dobrych praktyk” i rozwiązań sprzyjających minimalizacji zagrożeń dla bezpieczeństwa ekologicznego podczas przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym. W badaniu tym szczególną uwagę poświęcono identyfikacji „dobrych praktyk” dotyczących organizacji przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska naturalnego podczas akcji ratowniczych prowadzonych w czasie katastrof i innych zdarzeń drogowych.

Z tych względów dysertacja jest bogata w ciekawe metody badawcze, które pozwoliły Kandydatce do stopnia doktora na przeprowadzenie wnikliwego procesu badawczego.

- **Stwierdzenie posiadania albo braku posiadania** umiejętności dokonania krytycznej oceny uzyskanych wyników badań (*ocena + uzasadnienie*)

Ostatni rozdział, bardzo obszerny, co szczególnie cieszy recenzenta, bowiem to najistotniejsza część rozprawy doktorskiej, Kandydatka do stopnia doktora poświęciła na *Postulatywne sposoby minimalizacji negatywnego wpływu przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne w RP*. Do tego celu **wykorzystała wskazywane powyżej metody empiryczne i na kanwie analizy i oceny wyników badań własnych mogła wskazać Proponowane zmiany przepisów prawa..., Proponowane kierunki i sposoby organizacji przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym... oraz Proponowane kierunki i sposoby doskonalenia procesu szkolenia kierowców i osób uczestniczących w przewożeniu materiałów niebezpiecznych transportem drogowym...** Nie zabrakło wnikliwych uwag (recenzent także taką posiada, zostanie przedstawiona w ramach *Wątpliwości* zawartych pod koniec niniejszej recenzji) wskazówek też wskazania obszarów i kierunków dalszego rozwijania koncepcji.

Należy uznać, iż wyniki przeprowadzonych badań zostały ujęte w sposób prawidłowy, a i zostały przedstawione w sposób przejrzysty i poprawnie uargumentowany. Doktorantkę cechuje umiejętność dokonania krytycznej oceny uzyskanych wyników badań własnych, czego potwierdzeniem zdają się być treści przedłożonej do recenzji rozprawy. Bardzo mocno przebiega się w treści doświadczenie w tym niszowym obszarze w roli praktyka, co samo w sobie stanowi niewątpliwie wartość dodaną recenzowanej rozprawy.

Ponadto, wyniki przeprowadzonych badań wskazują na posiadane przez Doktorantkę umiejętności: uogólniania wyników badań własnych, stawianie pytań, zobiektywizowanej oceny uzyskanych w toku badań własnych wyników, jednoznaczności w formułowaniu tych wyników oraz logicznego powiązania wyników badań własnych z rezultatami badań innych naukowców.

- **Stwierdzenie posiadania albo braku posiadania** poprawnego sformułowania sprawozdania z wyników badań w sferze formy i treści (*ocena + uzasadnienie*)

Doktorantka **posiada umiejętność poprawnego formułowania sprawozdania z badań zarówno w sferze formy, jak i treści**. Tak sformułowana opinia poparta jest dostrzeżeniem właściwie uzasadnianych autorskich twierdzeń. Mimo iż język składa się w komunikatywnego stwierdzenia, nie stoi on na najwyższym naukowym poziomie. Piszącej nie

udało się także uniknąć pewnych błędów językowych w sferze szyku czy stylu, a także dostrzegalne są błędy interpunkcyjne oraz – relatywnie często – powtórzenia. Przeszkadzają, jednakże nie zaburzają odbioru treści pracy i przekazu płynącego z zachowanego logicznego układu pracy w zakresie przyczynowo-skutkowym.

- **Ocena stopnia oryginalności uzyskanych wyników** (*ocena + uzasadnienie*)

W opinii recenzenta, **stopień oryginalności uzyskanych przez Doktoranta wyników badań należy określić jako wystarczający**. Opracowana koncepcja minimalizacji negatywnego wpływu przewozu towarów niebezpiecznych transportem drogowym na bezpieczeństwo ekologiczne w RP stanowi oryginalne, autorskie podejście do problemu dbałości o szkodliwe oddziaływanie drogowego transportu towarów niebezpiecznych na środowisko, dalej: na stan bezpieczeństwa ekologicznego w Polsce.

Należy jednak poczynić uwagę o niewystarczającej eksploracji literatury przedmiotu. W badanym obszarze, mimo niszowości, powstaje naprawdę kilka wartościowych pozycji (zarówno w ramach pozycji zwartych, jak i artykułów naukowych). Tymczasem w bibliografii Autorka dysertacji zawarła 75 pozycji. Przy czym, ku niezadowoleniu recenzenta, bez gradacji na charakter opracowania, a w „mixie pozycyjnym”. I tak, można wyłuskać: tylko 18 pozycji zwartych... Należy mieć na uwadze, że o efektywności procesu badawczego i rzetelności badawczej świadczy możliwie maksymalna eksploracja dostępnej literatury. Zwłaszcza dużo odniesień oczekiwałbym, jako również badacz w przedmiotowym obszarze, do aktualizowanej, możliwie „świeżej” wersji ADR, skoro mowa o drogowym przewozie towarów niebezpiecznych. Niestosowne jest także, zwłaszcza na tym szczeblu pracy naukowej, odwoływanie się do źródeł typu „TVP”, „BBC”, „theguardian” (!) Nigdy, zwłaszcza w obszarze pracy naukowo-badawczej. W dobie współczesnej dostępności nie tylko do Internetu, ale i pojawiających się tam możliwości, jakie daje researchgate, academia.edu, dotarcie do profesjonalnych opracowań o charakterze stricte naukowo-badawczym, a nie dziennikarskich doniesień czy opracowań popularno-naukowych, wydaje się jedyną słuszną drogą.

- **Ocena wartości naukowej i praktycznej uzyskanych wyników** (*ocena + uzasadnienie*)

Problematyka odzwierciedlona tytułem recenzowanej rozprawy doktorskiej **jest aktualna i ważna**, a przy tym spójna z dotychczasowymi osiągnięciami Badacza, zaliczającego swój dorobek do nauk o bezpieczeństwie, co sprawia, że **dzięki posiadanym walorom cechuje**

ją wysoki poziom w wymiarze poznawczym i utylitarnym. W kontekście przedstawionych dotychczas wniosków z analiz i ocen wyników badań Doktorantki, za znaczący dla sfery naukowej i praktycznej należy uznać podjęty przez ww. problem naukowy odzwierciedlony tytułem dysertacji. W trakcie procesu badawczego Kandydatka do stopnia doktora zastosowała zarówno metody teoretyczne, jak i praktyczne. Należy zauważyć, że rozprawa może okazać się cenna dla badaczy zajmujących się bezpieczeństwem, zwłaszcza w jego ekologicznym wymiarze bądź też logistycznym w odniesieniu do bezpieczeństwa ekologicznego.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że przedłożona do recenzji rozprawa doktorska spełnia wymagania przesłanki, o której mowa w art. 187 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, 1871, 1897), dotyczącej prezentowania ogólnej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Wątpliwości, które należy rozstrzygnąć w toku obrony rozprawy doktorskiej.

Analizując treści recenzowanej rozprawy oraz przedstawione propozycje, można zadać kilka pytań / podnieść kilka kwestii wątpliwych na obronę rozprawy, tj.:

1. Proszę opowiedzieć, czym jest ADR.
2. Proszę wskazać różnice pomiędzy ustaleniami ostatniego a aktualnie obowiązującego ADR.
3. W rozdziale 4 (podrozdz. 4.3.) pojawia się w nazwie „przewóz materiałów niebezpiecznych”. Cały rozdział poświęcony został towarom niebezpiecznym. Czy, w opinii Autorki, materiały i towary niebezpieczne stanowią synonim? Proszę uzasadnić.
4. Czym jest środowisko, ochrona środowiska naturalnego, a czym ekologia, bezpieczeństwo ekologiczne? Czy i jakie są wzajemne konotacje/ korelacje?
5. W Bibliografii nie można dostrzec, co jest zwykle obecne, pozycji metodologów, którzy wpłynęli na rozumowanie i utorowanie drogi do procesu badawczego. Proszę wskazać, którzy Autorzy wyznaczali ścieżkę dla ogniw metodologii i tok badań naukowych oraz omówić ich podejście do pracy na szczeblu doktorskim.
6. Proszę o wskazanie, co zadecydowało, że jako technikę sondażu diagnostycznego Doktorantka wybrała ankietowanie i wywiady eksperckie oraz przybliżenie kryteriów doboru osób uczestniczących w badaniach prowadzonych na potrzeby recenzowanej rozprawy doktorskiej.

Wniosek końcowy i ocena

Reasumując rozważania dotyczące oceny przedłożonej do recenzji rozprawy doktorskiej, ja, niżej podpisany, stwierdzam, że przedłożona do recenzji rozprawa doktorska opracowana przez Pani **mgr Karoliny KOŁDYS** pt. *Bezpieczeństwo ekologiczne a przewóz towarów niebezpiecznych transportem drogowym*, napisana pod kierunkiem naukowym Promotora, Pana **prof. dr. hab. Eugeniusza NOWAKA**, w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej spełnia warunki określone w art. 187 ust. 1 i 2 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571, 1871, 1897). Całość rozprawy oceniam pozytywnie i wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauk o Bezpieczeństwie o przyjęcie dysertacji do dalszego postępowania kwalifikacyjnego ws. nadania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauki społeczne w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie oraz o dopuszczenie Doktorantki do jej obrony.

.....